

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 259

TELEFON 25-67

POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 15. novembra 1938

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
1.— din

Nemška spomenica o kolonijah

Hitler poslal v London spomenico, v kateri zahteva vrnitev vseh bivših nemških kolonij in še neka druga ozemlja — Posvetovanja angleške vlade — Anglija v načelu za vrnitev — Zaskrbljenost v Franciji — Odločil bo sestanek v Parizu

LONDON, 15. novembra. Vsi angleški listi poročajo soglasno, da je nemški vodja in državni kancelar Adolf Hitler poslal vladi Velike Britanije spomenico z zahtevami po rešitvi kolonialnega vprašanja. Kakor poročajo listi, vsebina nemške spomenice javnosti še ni znana, vendar se je izvedelo, da Nemčija ne zahteva samo vrnitev vseh nekdanjih nemških kolonij, ampak tudi še neka druga kolonialna ozemlja. Zdi se, da obstaja nemška zahteva v tem, da se bodoče nemško kolonialno področje v Afriki zaokroži na ta način, da bo tvorilo teritorialno kompaktno enoto.

ANGLEŠKI NAČRT

LONDON, 15. novembra. V krogih angleške vlade se sedaj intenzivno razpravlja o vprašanju nemških zahtev po vrnitvi kolonij, ki so bile Nemčiji odvzete z mirovno pogodbo v Saint Germainu. Razprav se udeležuje tudi vojni minister dominiona Južne Afrike, sir Oswald Pirow. Nova nemška kolonialna posest bo obsegala okoli milijon kvadratnih kilometrov, t. j. približno toliko, kolikor so merile po površini tudi nekdanje nemške kolonije. Te vesti so prišle iz zelo počenega vira. Ni pa še znano, ali misli

Anglija na to, da se vrnejo Nemčiji njene bivše kolonije, ali pa druga področja. Na vsak način pa bosta prišla angleški ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax na sestanek s francoskim ministrskim predsednikom Daladierjem in zunanjim ministrom Bonnetom v Pariz z že izdelanim predlogom glede vprašanja ugoditve Nemčiji v zahtevi po kolonijah.

STALIŠČE FRANCIE

PARIZ, 15. novembra. V pariških političnih krogih zatrjujejo, da je sedaj v mednarodni politiki najvažnejše kolo-

nialno vprašanje. To vprašanje povzroča tu veliko zaskrbljenost, ker se v Franciji upravičeno boje, da bo skušala Anglija prevladati glavno breme kolonialnega vprašanja na Francijo. Toda Francija na take žrtve ni pripravljena in bo pristala samo na koncesije, ki bodo v skladu s tistimi, ki jih bo pripravljena dati tudi Anglija. Zaradi tega je nastalo vzemirjenje tudi v zunanje-političnem odboru francoskega parlamenta in predsednik odbora je obvestil zunanjega ministra Bonnet, da žele člani izvesti resnico o sedanjem zunanje-političnem položaju in zlasti o vprašanju kolonij. Bonnet je odgovoril, da tej želji ne more ustreči, ker bo dal odboru potrebne informacije lahko šele po obisku Chamberlaina in Halifaxa v Parizu. Časnikarjem je pa Bonnet izjavil, da se o kolonialnem vprašanju sedaj v javnosti še ne more razpravljati, ker bi to položaj samo otežilo. Kdaj se bodo pogajanja o kolonialnem vprašanju uradno pričela, še ni znano.

Slovaki hočejo 20 milijard?

ZDRUŽITEV VSEH SLOVAŠKIH STRANK. — ZAKON PROTI ŽIDOM. — ODPUŠT ČESKIH PROFESORJEV IN URADNIKOV. — SAMOSTOJNA SLOVAŠKA VOJSKA.

BRATISLAVA, 15. novembra. Na Slovaškem se nadaljuje koncentracija vsega strankarskega življenja v eni sami ljudski stranki, ki kaže močno desničarsko tendenco. Koncentracija bo dovršena do 20. t. m. Nova koncentracija bo uvedla na Slovaškem avtoritarni režim, ki bo segel tudi po protizidovskih zakonih. Dr. Sidor je že izjavil, da bo z univerze v Bratislavi odstranjenih vseh 480 židovskih visokošolcev. Prav tako odločno pa pojmujejo Slovaki tudi svojo popolno narodno samostojnost. Vlada je že postavila na razpolago 26 neslovaških profesorjev na univerzi v Bratislavi, ki mora postati popolnoma slovaška. Prav tako bo pa odstranjenih tudi s slovaških srednjih in drugih šol več sto čeških ravnateljev in profesorjev, ki bodo zamenjani s slovaškimi. Tako bodo zaposleni vsi slovaški absolventi filozofije, ki so bili doslej brez namestitve, ker so profesorska mesta za-

vzemali prisiljeni Čehi. Na enak način bodo odstranjeni tudi iz upravnih in drugih uradov Čehi in zamenjani s Slovaki.

PRAGA, 15. novembra. Od včeraj so tu pogajanja med Čehi in Slovaki glede dokončnega sporazuma o slovaški avtonomiji v okviru nove ustave. Čehi zastopa predsednik parlamenta Malypetr z enim poslancem in enim senatorjem, Slovake pa predstavljajo Turčanski, Sokol in Sidor. Glavno vprašanje je slovaška vojska, ki naj bi bila popolnoma samostojna in le pod skupnim vrhovnim poveljstvom republike. Zatrjuje se, da zahtevajo Slovaki tudi 20 milijard kron kot odškodnino za to, da Čehi 20 let niso hoteli izpolniti slovaške zahteve po avtonomiji. Te vesti doslej še ni bilo mogoče kontrolirati. Sporazum bo nato odobril parlament, na kar bo izvoljen novi predsednik ČSR.

Razdor med Nemčijo in USA

ZDRUŽENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE SO ZARADI UKREPOV PROTI ŽIDOM ODPOKLICALA SVOJEGA BERLINSKEGA VELEPOSŁANIKA.

BERLIN, 15. nov. Ameriška vlada je nenadoma odpoklicala svojega berlinskega veleposlanika.

WASHINGTON, 15. nov. Po vsej Ameriki je povzročil ogromno senzacijo nepričakovani odpoklic veleposlanika v Nemčiji. V političnih krogih se poudarja, da je odpoklic prišel zaradi zadnjih protizidovskih ukrepov. Vesti pa, po katerih naj bi ta odpoklic pomenil prekinitev diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Nemčijo, se zanikajo. Zunanji minister Cordell Hull je izjavil, da Zedinjene države z vso pozornostjo gledajo na protizidovske ukrepe v Nemčiji. »New York Herald Tribune« pravi, da je prišel odpoklic veleposlanika nenavadno hitro, vendar pa ne pomeni prekinitve diplomatskih odnosov, ker je bil veleposlanik klican v Washington samo zaradi informacij. V januarju bo postavljen že novi

veleposlanik ali pa se bo sedanji vrnil na svoje službeno mesto. Senator države Utah pa je zahteval, da se zaradi protizidovskih ukrepov prekinejo diplomatski odnosi z Nemčijo.

Boj okoli Židov

LONDON, 15. nov. Chamberlain je v parlamentu govoril o protizidovskih ukrepih v Nemčiji in na vprašanje nekega opozicijskega poslanca, kaj misli angleška vlada storiti za žide v zvezi z akcijo, da se jim dodeli neka afriška kolonija, izjavil, da je o emigrantskem vprašanju že sklepala konferenca v Evianu.

BERLIN, 15. nov. Nemški listi danes strahovito napadajo Anglijo ter ji očita-jo, da se vmešava v nemške notranje zadeve, ker brani žide. »Völkischer Beobachter« piše, da so Angliji že pozabili vse zločine židov nad Nemci. Nadalje očita

Angležem, da krvavo obravnavajo svoje račune z Arabci ter domačini v Vaziristanu in Transvaalu.

BERLIN, 15. nov. Danes so izšli novi protizidovski dekreti, po katerih je židom prepovedan vstop na borze in univerze. Tudi židovski otroci ne smejo hoditi v nemške šole.

LONDON, 15. nov. Dr. Weißmann, voditelj židovskega cionističnega gibanja, je dejal, da je edina nada židov Palestine ter apeliral na angleško vlado, da ne ustavi vseljevanja židov v Palestino.

RIM, 15. nov. Papež je pri cesarju in Mussoliniju protestiral zaradi protizidovskih ukrepov, po katerih je arijcem prepovedano ženiti se z židovkami. »Osservatore Romano« piše, da pomenijo ti ukrepi kršitev dogovora.

Dve ofenzivi na Kitajskem

HONGKONG, 15. novembra. Položaj Japoncev v Kantonu je postal nevaren, ker se je kitajskim četam posrečilo predreti že v njegovo neposredno bližino. Prve kitajske čete stoje sedaj 8 km pred Fankonom, zavzele so vse položaje ob Biserni reki in v Biaškem zalivu. Japonci privražajo z vso naglico v Kanton nove čete s Formoze in od drugod. Istočasno, ko so Kitajci pri Kantonu v ofenzivi, se pa zahodno od Hankova umikajo dalje pred Japonci, ki so predrla že do Čangšova, ki leži med Hankovom in Čungkingom. Kitajske čete so mesto zažgale in se z vso naglico umikajo iz njega dalje proti severozahodu. Japonci napredujejo tu v dveh kolonah. Tudi pri pogorju Taffjen severovzhodno od Hankova so se zapletli Japonci v ostre boje z zaostalimi četami vojske maršala Čangkajška.

Kralj Karol pride v Pariz

DOWER, 15. novembra. Romunski kralj Karol se je danes zjutraj vkrcal na ladjo, ki ga je v spremstvu angleških rušilcev in vojnih hidroplanov prepeljala do Dowera. V Londonu mu pripravljajo svečan sprejem.

PARIZ, 15. novembra. Francoski listi poročajo, da bo prišel romunski kralj Karol v soboto ob vrnitvi iz Londona v Pariz, kjer bo gost prezidenta Lebruna.

Vremenska napoved. Polagoma pobleščitev. Zapadni vetrovi. Na gorah bolj mrzlo, v nižini topleje.

Zapiski

Kako je treba gledati na politične voditelje, ki delajo kardinalne napake

Ce delajo nekateri politični voditelji kardinalne napake in če hodi za njimi kakor čreda velik del inteligence, še ne smemo zaradi tega prenehati verovati v narod, ki je večin in nikoli za trajno ne podleže nepristnim. (»Brázda«, ČSR.)

Francija in Anglija v Vzhodni Evropi

Po Monakovem se mora Evropa in ves svet navaditi na to, da v Vzhodni Evropi — da bi se lepše razumeli: v bloku, ki gre od Baltskega morja do Egejskega — evropske velesile tipa Francije in Anglije nimajo več kaj delati. (»Relazioni Internazionali«, Italija.)

Primer Toma Mooneya

Leta 1916 je eksplodirala v San Francisku bomba. Ubityh je bilo 10 ljudi, ranjenih pa 40. Zaprti so delavskega voditelja Toma Mooneya. Vsa javnosti je označila njegovo obsodbo za krivico, ki ji je podoben edino še Dreyfusov primer. Toda ameriška justica ne popravlja svojih obsodb. Redki so bili oni, ki so imeli Toma Mooneyja za krivega, pomagala pa ni nobena intervencija. Bil je obsojen na dosmrtno ječo. Letos je končno napočil trenutek, ki je vžil po 22letnem jetništvu Tomu Mooneyju zopet upanje na svobodo. Prvič je bil namreč izvoljen v državi Kaliforniji demokrat za guvernerja. Je to Olson, ki je že izrazil svojo namero, da bo posredoval za oprostitev Mooneyja. Kot mlad človek je Mooney prišel v ječo, prileten in osivel jo bo morda zapustil. Ko je bil Olson izvoljen, so novinarji vprašali Mooneyja, kaj bo počel, če pride v svobodo. Mooney je odvrnil: »Ljudje so me spraševali tako že pred 22 leti. Ko so ga vprašali, ali mu je Olson definitivno obljubil, da ga bo osvobodil, je odvrnil: »G. Olson mi ni ničesar obljubil, jaz ga pa ničesar nisem vprašal«. Izgleda, da ta mučenik ameriške justice ni hotel reči nič takega, kar bi lahko oviralo Olsona, da bi ga osvobodil. Vsa Amerika sedaj napeto čaka na intervencijo novega guvernerja.

Irska samostojnost

Irski ministrski predsednik De Valera je izjavil, da irskih državljanov, ki živijo v Veliki Britaniji, ne morejo siliti, da bi vršili vojaško službo, če pride do vojne.

Nemčija in turški helij

Kot naslednika turškega prezidenta Ataürka sta prišla v poštev — kakor poroča »News Chronicle« — izmet Inönü, dolgoletni turški ministrski predsednik, in sedanji ministrski predsednik Dželal Bayar. Izmet Inönü, deli svoje simpatije z zapadnimi demokracijami in je v Turčiji zelo priljubljen. Proti njegovi izvolitvi pa je protestirala Nemčija, kajti Nemčiji je Dželal Bayar prijetnejši. »News Chronicle« piše, da bo imelo vprašanje nasledstva Kemala Atatürka važne politične in gospodarske posledice, tudi kolikor se tiče britanskih interesov. Dopisnik »Daily Expressa« v Carigradu je mnenja, da je glavni vzrok nemškega truda okoli Turčije helij in krom, ki ga ima Turčija. Zlasti helij ima za Nemčijo velik pomen, posebno pa še od časa, ko so Združene države odklonile, da bi dobavljale Nemčiji ta plin.

Anglija in Indija

Opozicijski poslanec sir Stafford Cripps se je v londonskem parlamentu dotaknil tudi vprašanja Indije: Dati moramo Indiji samoodločbo, če hočemo, da nam bo ostala v morebitni bodoči vojni naklonjena in če nočemo napraviti iz nje druge Palestine.

Borza, Curih, 15. novembra. Devize.
Curih 10, Pariz 11.66, London 20.845,
New York 443, Milano 23.30, Berlin 177,
Praga 15.15.

Kaj pravijo Američani

Amerika se zanima za Evropo. Kljub besedam, ki jih danes pogosto slišimo, da so moderna prometna sredstva močno zmanjšala razdalje in da so si najbolj oddaljeni kraji sveta prav za prav soseda, je oddaljenost Američanov od evropskega dogajanja vendarle toliko, da lahko gledajo nanj iz precejšnje perspektive in zato tudi dovolj kritično. Kritično gleda na sodobne evropske politične dogodke sicer tudi marsikateri Evropejec, toda njegova kritičnost je drugačna. Evropski človek se predvsem ne strinja z načinom, kako in s kakšnimi sredstvi se nakazuje v Evropi smer dogajanja, medtem ko je Američan predvsem začuden in ogorčen, da se v Evropi sploh dogajajo take stvari, kajti v njih je za zdrav, trezen razum Amerikanca toliko nesmiselnosti in smešnosti, da mož on stran morja samo strmi nad Evropo ali pa ravnodušno zamahne z roko, kadar razmišlja ali govori o njej.

Mnenje Amerikancev o evropskih dogodkih se da izraziti z eno samo besedo, ki pa se neprestano vrača v pogovori, časnikih in na zborovanjih: *disgusted*. Amerika je ozlovoljena, navdaja jo stud nad Evropo. Začeni z državnim tajnikom pa tja do zadnjega liftboya se v svojem srcu sleherni Američan zahvaljuje bogu, da je med Ameriko in nesimpatično Evropo pet tisoč milj morja. Vsi ti polni gnusa, odpora, in spoštovanje, ki ga je čutil navadni Američan do Evrope in njene kulture, je nepovratno izgubljen. A tudi če je ocean pet tisoč milj širok, je vsakomur jasno, da je izolacija nemogoča, in zato vsakdo golta poročila iz Evrope, pa naj ta govorijo o čemer koli: o Češkoslovaški, Španiji ali pa Klajpedi. Celo za svetovne vojne ni kazala Amerika toliko interes za Evropo kakor zdaj.

Ne glede na nekaj nepomembnih ekstremnih skupin je mnenje ljudi v Ameriki enotno: Amerika krivi Anglijo in Francijo največje izdajstva v novodobni politični zgodovini. Amerika čuti, da je politični konec evropske demokracije, in prepričana je, da se Evropa ne bo dolgo veselila miru, ki ga je tako drago kupila.

Za povprečnega Amerikanca pomeni demokracija več kakor gol političen pojem: Amerikanec smatra za samo po sebi razumljivo, da lahko povsod reče, kar bi razumljivo, da sme brez nadaljnjega v »subway« (podzemeljski železnici) razdeljevati sopotnikom letake, da lahko brez ovir v kinematografu vstane in »priredi« ognjevit govor. Nihče ne žvižga in ne protestira — živeti in pustiti živeti, govoriti in pustiti govoriti, vse to so stvari, ki so za Amerikanca tako umiljive, da bi brez njih ne mogel živeti.

»It cannot happen here« — to se pri nas ne more zgoditi, — ljudje so prenehali verjeti temu geslu. Vedo, kaj se dogaja v svetu, vedo, da so se zgodile stvari, ki so jih do nedavnega smatrali za nemogoče, in se nekoliko bojijo, da bi se vse to lepega dne ne začelo tudi v Ameriki. Končno je v tem tudi egoistična bojazen: vsak nov parnik pripelje sto in sto ljudi, brez denarja, brez eksistence, brez upanja: sto in sto ljudi, ki so doživeli v življenju razočaranje, ki so trudni, preveč trudni, da bi se mogli podati v trd ameriški boj za obstanek in borbo za skorjo kruha. Kako dolgo bo mogla Amerika še sprejemati ta izčrpani človeški material? Na eni strani se večinoma ljudi začena zavedati, da bi bilo nečloveško preprečiti jim prihod, na drugi strani pa spoznavajo, da bo nekega dne nujno potrebno omejiti priseljevanje že z ozirom na lastne gospodarske interese.

Simpatije do Anglije, ki v Ameriki nikdar niso bile posebno velike, so zdaj pod polnoma izginile, in zdi se, da je danes Chamberlain najpopularnejši Evropejec v Združenih državah. Če vprašate Amerikanca, ali bi v podobnem položaju ne delali prav tako kakor Angleži, vam bo ogorčeno odgovoril: »Nikoli nismo gojili takega kulta gentlemanstva in fair play kakor Briti, toda obnesli bi se bili drugače. Kaj nismo dokazali pred dvajsetimi leti, da ne zapustimo prijateljev, tudi če moramo zaradi tega mnogo žrtvovati?«

Posledica evropskih dogodkov bo bržkone okrepitev težnje po osamitvi, hkrati pa večja čuječnost. Tudi v zadnjem mestecu v Ameriki ljudje vedo, da mora biti Amerika močna, če hoče biti kos

Novice

Čevljarji iščejo zaščite v združništvu

BEOGRAJSKI ČEVLJARJI SO OSNOVALI NABAVLJALNO-PRODAJNO ZADRUŽO ZA CELO DRŽAVO — REPREZENTATIVNE PODRUŽNICE-PRODAJALNE V VSEH VEČJIH MESTIH JUGOSLAVIJE.

Med vsemi obrtniki imajo s strani kapitala čevljarji najmočnejšo konkurenco. Mali čevljarjski obrtnik danes samo še krpa in berači dimarje, tako da mu živeti sploh ni več mogoče. Na vseh zborovanjih čevljarjev v celi državi so vedno in vedno razmotirali o izboljšanju položaja in iskali izhod iz vedno hujšega propadanja. V zadnjem trenutku so prišli beograjski čevljarji na rešilno misel, misel ki bo slej ko prej rešila vse male obrtnike — misel združništva. Vsi beograjski čevljarji so se združili in ustanovili Nabavljalno-prodajno zadrugo za celo državo. Nova čevljarjska zadruga s sedežem v Beogradu bo najprej v Beo-

gradu odprla reprezentativne prodajalne, ki bodo prodajale čevlje beograjskih čevljarjev. Čevljarji ne bodo imeli posebnih delavnic in bodo delali doma ter prodajali svoje izdelke čevljarjski zadrugi. Ščasnoma bo beograjska čevljarjska zadruga odprla svoje podružnice v vseh mestih Jugoslavije, kamor bodo prodajali čevlje čevljarji iz teh mest. Beograjska čevljarjska zadruga bo nabavljala za svoje člane tudi surovine in stroje, tako da bodo vsi jugoslovanski čevljarji z združenimi močmi uspešno tekmovali s sedanjimi industrializiranimi delavnicami.

Denarne kazni po poslovnem redu za industrijska podjetja

V »Službenem listu« z dne 5. t. m. je banska uprava opozorila z ozirom na odločbo Ministrstva za socialno politiko, vsa industrijska podjetja v Dravski banovini na predpise radi izrečenih denarnih kazni v industrijskih podjetjih. Po tej odločbi so vsa industrijska podjetja dolžna pošiljati preko sreskih načelstev kr. banski upravi točne podatke o izrečenih kaznih, z navedbo imen poedinilnih kaznovanih delavcev, kakor tudi višino izrečene kazni ter namen, v katerega se taka kazen uporabi. § 340. obrtnega zakona namreč izrecno povdarja, da se smejo zneski, nabrani od kazni, uporabiti le za izboljšanje delavskih razmer v podjetju, kjer so se denarne kazni izrekle in denar nabral. Kazen se sme izreči pa le na podlagi predpisa poslovnega reda, za katerega mora vedeti vsak delavec. Tudi ne sme izrečena kazen presegati tretjino povprečnega delavskega zaslužka. Le v težjih primerih sme kazen biti odmerjena v višini povprečnega dnevnega zaslužka. Delavcu pristojna pravica pritožbe proti izrečenim kaznim na razsodniški odbor pri občem upravnem oblastvu I. stopnje.

Tako razpis, ki so ga gotovo prejeli

vsii industrijalci. Delavci so o tem bili obveščeni po njihovih strokovnih organizacijah, ki bodo gotovo znale paziti na to, da se bodo ti predpisi tudi striktno izvajali, da se ne bodo ponavljali slučajji, ko so nekatera podjetja odn. njihovi nastavljenici, kaznovali vse vprek, ne oziraje se na določbe zakona. Ravno te dni se je dogodilo v večjem mariborskem podjetju, da je več delavcev bilo kaznovanih z več nego enodnevno povprečno mezo in se je s tem kršilo predpise zakona. Tudi bi bilo prav, če bi oblast sama razglasila delavstvu te predpise in mu tudi označila, kam se ima obrniti s pritožbo. Kajti, ni dovolj, če se označi, da obstoja razsodniški odbor pri občem upravnem oblastvu I. stopnje. Delavstvu je treba konkretnije povedati, kje obstoja ta odbor in na koga naj se pravičnoprav obrne. Tudi je treba delavstvu zagotoviti, da ne bo zanj hudih posledic, če pride do take pritožbe, ker sicer vse pritožbe nič ne zaležejo in je delavec v zvezi vsem dobrohotnim predpisom prepuščen na milost in nemilost onemu, ki ga je kaznoval. V tem oziru neupravičeno kaznoval. V tem oziru je treba pač več jasnosti.

V francoske šole so uvedli esperanto

Francoski minister za narodno vzgojo je z okrožnico uvedel esperanto v vse srednje šole. Francoskemu ministru se zdi potrebno olajšati razširjenje esperantskega študija. Če se bodo mogli ustanavljati tečajji esperantskega jezika prostovoljno, bo videl v tem le koristi. S tem je izkazano esperantu priznanje. Saj ni esperanto nič drugega kakor sredstvo za medsebojno sporazumevanje na jezikovni enakopravnosti. Vrednost takega jezika je bila ravno v zadnjih dogodkih nepobitno dokazana. Dočim se v Monakovem štirje državniški niso mogli med seboj prav razumeti, se je v Londonu na kongresu esperantistov 1600 navadnih državljanov iz 30 držav razumelo gladko in brez tolmača, ker so govorili esperanto.

V Beogradu vedno manj slaščičarn

Slaščičarska obrt preživlja v Beogradu hudo krizo. Vedno manj je v naši prestolnici slaščičarn, zato pa je vedno več lokalov, kjer prodajajo čevabčiče in razne beograjske specialitete. Zanimivo je, da 28 slaščičarn, kolikor jih je v Beogradu, dnevno nima toliko prometa kot tri gostilne s čevabčiči in raznjicami. Beograjski pravijo, da jim slaščice nikakor ne gredo v tek in so jim ljubše razne gurmanske specialitete, ko njihove sladkarije. Zato so beograjski slaščičarji v obupnem položaju. Več uspeha imajo tako z zvane orientalske slaščičarne, ki se

svojim namenom, kadar bi jo nenadni vrtinec potegnil v kaos...

In večina Amerikancev je spremenila svoje načrte za prihodnje leto. V Evropo ne poidejo. »Človeku se obrača želodec, kadar sliši o Evropi!« pravijo Američani.

za-njegovega pomočnika pa dosedani načelnik prometno-komercialnega oddelka žel. direkcije v Ljubljani Fran Ho-

o. Čudežno ozdravljenje na Brezjah. Zakonca Krajnik iz Gradišča pri Škof. Loki sta tudi letos prinesla svojo 9-letno hromo hčerko Tončo v romarsko cerkvico na Brezjah. Med povzdigovanjem je popolnoma hroma deklica baje sama vstala in pričela hoditi. Ljudje, ki so to videli, so prepričani, da gre za čudežno ozdravljenje. Priglasilo se je več prič, ki so videle dogodek.

o. Še v ubožnico vlamljajo. Ponoči je nekdo vlomil v občinsko ubožnico v Kranju in ukradel denarnico z manjšim zneskom ter precej živil.

o. Roparski napad v Savinjski dolini. V Založah pri Polzeli je neznan ropar napadel premožno posestnico Frančiško Vašl in jo s samokresom v roki prisilil, da mu je izročila 200 dinarjev in hranilno knjižico.

p. Rdeči križ v Ptuj bo priredil II. bolničarski tečaj, ki bo pričel 12. dec. Sprejelo se bo največ 40 poslušalcev obojega spola od 18 let naprej. Po tečaju in izpitu se bo vršilo diplomiranje bolničarjev(k), ki prejmejo bolničarske legitimacije. Prijave sprejema tajnik Rdečega križa učitelj Beno Brumen v Ptuj, Trubarjeva 8.

p. Z motorja je padel. Čuš Dragotin iz Mezgove je v nedeljo vzel na svoj motor nekega tovariša iz Vičancev pri Vel. Nedelji. Njegov tovariš je na česti skočil z motorja, sam pa je zadel v neko žensko in padel na tla nezavesten. Oba so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

n. Tovarna »Boston« v Beogradu zgorela. V Beogradu je strahoviti požar uničil tovarno čevljev »Boston«. Požar je povzročila elektriška iskra, ki je vnela bencin. Le izredni požarovalnosti gasilcev in duhaprisotnosti delavcev je pripisovati, da katastrofa ni še večja. Škode je okoli 20 milijonov dinarjev.

n. Ubil svojega očeta in ga nato še obesil. V neki vasi v Bački se je pri orožniških zgasil poljedelec Vasa Antić in prijavil, da se je njegov 80letni oče Miloš obesil. Komisijski ogled je ugotovil, da je starčkova smrt nastopila mnogo prej in da je bil umorjen. Zverinski sin je končno priznal, da je svojega starega očeta zadavil in ga nato še obesil, da bi na ta način prikril svoj zločin.

n. 200 obrtniških šušmarjev je razkrinkalo Obrtniško združenje v Glini in okolici. Proti vsem je uvedena najstrožja preiskava.

n. Razstava konj v Kruševcu je zelo lepo uspela. Pokazala je umno konjerejo in izrazite konjske pasme. Na tej razstavi je bilo razdeljenih 43 nagrad v znesku 1200 din.

n. Nov premogovnik so odkrili v okolici Ivanca pri Varaždinu. Eksploatacijo bo vršil naš kapital. Dnevna kapaciteta tega rudnika bo 60 ton in bo zaposlenih okoli 200 delavcev.

n. Velika ležišča bauksita so odkrili v okolici Mostarja. Bauksit je odlične kvalitete in ga bodo začeli takoj izkoriščati.

n. 595 advokatov in 389 pripravnikov je v Vojvodini. Na zadnjem občnem zboru je bilo ugotovljeno, da se je število advokatov in advokatskih pripravnikov znatno zvišalo od lanskega leta.

n. Dramo o propadanju čevljarjske obrti, ki jo je napisal čevljar Hristo Krlević, je uprizorilo Narodno gledališče v Skoplju. Avtor je snov doživel sam, kajti zaradi nevdružne konkurence je moral svojo delavnico zapreti.

Mož, ki se je zaljubil v prodajalko sve-tilk.

**PRED PRESELITVIJO »BARAKARJEV« V NOVA STANOVANJA — VPRASA-
NJE JE ZAENKRAT SAMO DELNO REŠENO**

Vendar je tudi med temi stanovalci brez otrok mnogo revežev brez lastne krivde, ki si ne bodo mogli dobiti stanovanja. Ker pa so ljudje, jih na cesto tudi ne smejo in ne morejo postaviti. Zato bo treba tudi za te nesrečnike najti rešitev, poiskati jim bo treba streho in zatočišče pred mrazom. V nasprotnem slučaju bodo iz teh ljudi, ki so sedaj samo reveži, postali pod težo razmer zločinci. Zato ne bo težko ugotoviti, katero dejstvo je za mesto in javnost boljše, ali poiskati tem najbednejšim Mariborčanom stanovanja, ali pa jih kasneje rediti po jetnišnicah in bolnišnicah. Vsekakor je to problem, ki ga bo morala mestna občina zelo hitro rešiti, ker bi bile v nasprotnem slučaju posledice nepopravljive.

SINOČI JE POŽAR POPOLNOMA UPEPELIL PRENOVLJENO SOKOLSKO TRIBUNO — POZNO V NOČI ŠE EN POŽAR NA SOKOL. TELOVADIŠČU

Ko je sinoči okoli pol 9. ure stopila hčerka oskrbnika Sokolskega letnega telovadišča na dvorišče, je opazila, da je čela tribuna v plamenih, o čemer je takoj obvestila svojega očeta. Ta je nemudoma pozval mariborske gasilce ter istočasno o požaru obvestil funkcionarje Sokola. Požar je v kratkem času upepelil prenovljeno tribuno in poleg nje stoječo uho. Na kraj požara so takoj prihiteli študentski in mariborski gasilci, ki so po-

V neki gostilni na Pragerskem je bil sinoči izvršen tajinstven napad. V gostilni je sedel pri večerji 41letni železniški uslužbenec Simon Kotnik s Pragerskega. Nenadoma je stopil v gostilniško sobo neznan moški, ki je bil precej pijan. Brez vzroka in brez besede je napadel Kotnika in mu porinil nož pod srce. Kotnik se je nezavesten zgrudil na tla. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so ga nemudoma operirali. Doslej se Kotnik še ni zavedel. Skrivnostni napadalec je pobegnil v noč.

Maribor bo imel v kratkem zopet priliko slišati koncert čudežne, komaj 14 let stare klavirske virtuozičje Nade Brankovičeve, ki je s svojim prvim nastopom 9. maja letos očarala vso koncertno dvorano, pa tudi kritiko. Prof. K. Pahor je napisal dan po koncertu v »Večerniku«, da je njen nastop pomenil največjo senzacijo v lanskim glasbeni sezoni. Dalje pravi: Na koncert smo šli s precejšnjo skepso, kajti koncert, ki je obsegal Ba-

Siže, ki ga je obdelal Lojze Štandeker v svoji drami »Prevara«, katere krstno vpriporitev smo videli v našem gledališču v soboto, ni nov, saj je dandanes težko najti probleme odnošajev med ljudmi, ki še ne bi bili obdelani v dramski literaturi. Vendar ga je zajel iz našega slovenskega, naravnost štajerskega kmečkega okolja v bližini mesta, ki ni ostalo brez močnih vplivov na pravo bitno življenje, kakor se je kazalo še v preteklih rodovih, ga pa dandanes ni več, ker izginja in bo nemara v bodoče sploh izginilo. Ta problem je ljubzenski trikot, ki se razširi že v prvem dejanju v štirikot, a raste iz svojih temeljev v gruntu. Zgodba ima življenjsko resničnost, tehtno problematiko, mnogo dramatične napetosti in nekatere posrečene prizore ter karakterne tipe, je pa zagrabljeno malo preveč romantično in ponekod tako psihološko kakor splošno nedodelano. So v njem mesta, ki bi potrebovala vsaj še nekaj dialogov, so pa tudi druga, ki bi se dala poenostaviti. Naj omenim zaradi tesnosti prostora n. pr. samo drugi nastop orožnikov, ki morda dramatičnost stopnjuje, je pa nepotreben in kvaren, kakor je kvarno v vsaki dra-

lattiija, Beethovna — pomislite: zrelega Beethovna in ob zaključku prvega dela sporeda do najmanjše tehnične in muzikalne nianse izdelanega Webra... Da je nismo gledali, temveč samo poslušali, bi se ne mogli ubraniti dojma, da sedi za klavirjem dozorel umetnik-pianist svetovnega formata... Ob koncu je kritik izrazil željo, da bi nam prihodnjio kon-

va „Prevara“

mi vsako ponavljanje prizorov in zlasti še doseganje zaključnih efektov dejanj z istimi sredstvi. Lemežev duhovni zlom bi prav tako sam zase učinkoval in zadostoval.

Po vsem tem bi se dalo reči, da ima Štandeker talent za dramatik, čuti tudi tehtnost problematike snovi, manjka pa mu literarna sila oblikovanja. To opazimo le prečesto pri avtorjih, ki so gledališki praktiki in smo opazili tudi pri njem. Ako se bo bolj poglobil v to stran in mnogo študiral poleg gledališča tudi literaturo, nam bo utegnil napisati kdaj boljša dela. Vendar moram reči, da je tudi s »Prevaro« dosegel več, kakor smo pričakovali. Predstava je uspela, dasi bi bila mogla močnejša režija zabrisati marsikatero manjšo hibo. V celoti je režiser g. Malec pač dosegel uspeh, ne pa tudi v vseh posameznih prizorih. Domače krstne predstave naj bi pripravljali starejši režiserji z večjimi izkušnjami, ker je odgovornost pri njih večja kakor pri že dognanih in ustaljenih domačih, posebno pa tujih odrskih delih.

Največja igralska osebnost večera je bil g. Pavle Kovič v vlogi Ivana Lemeža. Ustvaril je iz tega svojevrstnega

certaino sezono odprla mala Nada Brankovičeva na kakem izvrstnem instrumentu in v razprodani unionski dvorani. Nada Brankovičeva, ta čudežna umetnica, pride sedaj res zopet v Maribor, ki bo posvetil njenemu koncertu gotovo največjo pozornost.

Mariborski 45. pešpolk praznuje 23. novembra svojo slavo v spomin, ko je bila usoda Maribora stvarno odločena v našo korist. Služba božja in rezanje kolača bo ob 10.30 uri na dvorišču vojašnice Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Melju. Popoldne pa bo vojaška veselica na dvorišču iste vojašnice.

Obveščamo naše cenj. čitatelje in naročnike v Zg. Radvanju, da bomo od 16. t. m. dnevno dostavljali »Večernik« takoj po 15. uri popoldne v trgovino Jožica Sprah, kjer si ga lahko naši naročniki dvignejo.

m. Visoko priznanje Leonu Štuklju. Madžarska telovadna zveza pripravlja mednarodno telovadno tekmo med Italijo in Madžarsko. Zato je naprosila potom Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije našega olimpijskega zmagovalca Leona Štuklja iz Maribora za nevtralnega sodnika pri tem telovadnem srečanju. Sodnik Štukelj je vabilo sprejel. Vsekakor je to visoko priznanje našemu sokolskemu prvaku.

m. 18. decembra otvoritev muzeja. Zaradi tehničnih zaprek so otvoritev mariborskega muzeja preložili na 18. decembra.

m. **Nov notar v Mariboru.** Premeščen je bil v Maribor notar dr. Ludvik Grobelnik, ki je tukaj že otvoril svojo pisarno.

m. **Protituberkulozni dinar** za zgradbo azila jetičnih bolnikov v Mariboru je dosegel v mesecu septembru kosmato vsoto 448.094 din.

m. Elektrifikacija Pesnice. V Pesnici so ustanovili »Zadružno elektrarno«, ki ima nalogo elektrificirati Pesnico. Pogajanja med to zadrugo in mariborskim mestnim elektriškim podjetjem so bila

**v katerem sta nenadkriljiva igralca
POLA NEGRI in ALBRECHT SCHÖNHALS**

uspešno zaključena. V kratkem bodo pričeli z deli, tako da bo elektrifikacija Pesnice še tekom zime končana. Stroški bodo znašali 200.000 dinariev.

m. Tezenska gledališka družina gostuje na Pragerskem. V nedeljo zvečer bodo tezenski sokolski igralci v Sokolskem domu na Pragerskem vpriporili Reboljevo dramo »Ko umira sreča« v režiji av-

torija samega. S to izvirno domačo dramo so tezenski igralci sijajno uspeli tudi v mariborskem gledališču. Dejanje je sodobno in zanimivo, zasedba zelo dobra.

m Ključi za odpiranje mariborskih izložb so bili snažilcu oken g. Vilibaldu Ussarju res ukradeni, kakor smo poročali. Zvedeli pa smo, da njegov pomočnik ni odpiral izložb in je novo perilo, ki ga je dajal nekaterim znancem, kupil v mariborskih trgovinah. Poskrbljeno je tudi, da nihče ne bo mogel z ukradenimi ključi odpirati mariborskih izložb.

m **Spuščanje dveh pontonov v Dravo.** Te dni je zbuhalo spuščanje dveh pontonov v Dravo veliko pozornost. Pontona je izdelala tukajšnja Splošna stavbena družba za brod v Legradu. Nosilnost obeh pontonov je 15.000 kg. Pontona sta 3 m široka, 16 m dolga in meter globoka. Pri tako zvanih »Malih Benetkah« na dravskem obrežju se je zbirala množica radovednežev, ki so gledali spuščanje pontonov v reko.

m. Zaplenjen saharin. Orožniki so v Pesju prijeli invalida Jožefa Kresnika in mu zaplenili več škatlic saharina, dva zavitka igralnih kart in dva nova vžigalnika. V vlaku pa je službujoči orožnik blizu postaje Pesje zaplenil rudarjevi ženi Mariji Penšek iz Sisavca 5 škatlic saharina.

* V sredo senzacionalno gostovanje
Witaly in Oriwe v Veliki kavarni.

* Zobje potrebujejo vsako jutro in večer krepko čiščenje s Chlorodont pasto za zobe. Potem izgine nelepa obloga. Kdor to nego zob izpopolnjuje z uporabljanjem Chlorodontove ustne vode, dela to popolnoma pravilno in se mu ni treba bati slabe sape iz ust.

* **Budilke 39.**— din pri M. Ilgerjevem
sinu, juvelirju, Gosposka 15. Prodaja tudi
na obroke brez povišanja cen.

* **Jahalni klub** ima v sredo ob 20. uri
sestane v dvorani hotela «Novi svet».
Prosi se, da se vsi prijavljeni udeležijo!

Noćna lekarniška služba: Lekarna pri sv. Antonu na Frankopanovi ul., telef. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta, telef. 21-79.

* **Grajski kino.** Danes v torek zadnje
»Capriccio«. Paul Kemp, Lilian Harwey.
Jutri »Tango notturno«.

* Kino Union. Duhovita veselost
»Neznanka« s Simone Simon.

Torek ob 20.: »Kar hočete«. Red A.
Sreda: Zaprto.
Četrtek, ob 20.: »Prevara«. Red B.
Petek: Zaprto.
Sobota, ob 20.: »Boccaccio«. Red C.
Prva ponovitev »Prevare« — te pri
 krstni predstavi prodorno uspele in tako
 prisrčno sprejete Štanderkerjeve kme-
 čke drame, z njeno krepko socialno g-
 spodarsko zasnovano vsebino, bo v če-
 trtek za red B.

kle in Križajeva drugo dekle.

Avtor je bil pri krstni predstavi po-
novno poklican na oder in je prejel več
vencev in šopkov cvetja. Delo bo s svo-
jo idejno problematiko in romantično
konceptijo gotovo zainteresiralo širše
sloje ter prešlo nedvomno tudi na pode-
želske odre.

k. Misel in delo, 10—11. Dvojna okto-brsko-novembrska številka kulturne in so-cialne revije »Misel in delo«, ki izhaja v Ljubljani, objavlja B. Borka razmišljanje »Odhod dr. Eduarda Beneša«, L. Čermelj poroča o slovenski knjigi v Julijski kra-jini, dr. ing. Nagode pa o naših glavnih komunikacijah in mednarodnem tranzitu. V zborniku piše dr. B. Vrčon o Monako-vem in naših notranje-političnih dogod-kih, Inko pa o razstavi slovenske knjige. Med Poročili so večinoma ocene.

k Evropski literarni klub, sekcija v Pragi, je razpisal natečaj za najboljši izvirni roman. Izbrani in nagrajeni roman bo natisnjen v 25.000 izvodih in preveden v 12 jezikov, tako da je avtorju zagotovljen honorar najmanj milijon Kč. V Jugoslaviji nismo ne Slovenci ne Hrvati ne Srbi vključeni v Evropskem literarnem klubu in smo zato tudi izključeni od teh tekmovanj.

Maľ položi dar domu na oltar

Gospodarstvo**Naši bodoči gospodarski odnošaji z novo CSR**

Brez dvoma je, da se bodo zaradi teritorialne spremembe, ki jo je doživela češkoslovaška republika, precej spremenili gospodarski odnošaji, ki so doslej vladali med CSR in našo državo. Nekateri strokovnjaki celo napovedujejo, da se bodo bodoči odnošaji tako spremenili, da bo naša trgovinska bilanca z novo CSR postala razveseljivejša. Znano je namreč, da je bila doslej skozi vsa leta naša bilanca s CSR pasivna, z izjemo v letih 1933. in 1934. V razdobju od 1920 do 1936 izkazuje čsl. trgovinska bilanca z našo državo 8.3 milijarde dinarjev aktivnega salda, oziroma za našo državo pasivnega. Ta neuravnovesenost se je tudi precej pozna pri nas, in zamenjati so bile vse neštete konference in mnogi poskusi, da bi se razmere poboljšale. Po sedanji teritorialni izpremembi pa je iz nešteti razlogov pričakovati, da se bo ta neuravnovesena trgovinska bilanca precej, če ne popolnoma izravnala. Ta okolnost bo brez dvoma zelo povoljno vplivala na poživitev medsebojnih odnošajev ter na normalizacijo v plačilnem prometu, ki je sedaj delal tako našim kot češkoslovaškim izvoznikom velike nepravilnosti. Pričakovati je zato, da bo prišlo čimprej do novih trgovinskih pogajanj, ki bodo uredila vsa ta vprašanja.

Po izprememjenem stanju bodo seveda možnosti izvoza in uvoza povsem drugačne kot prej. Češkoslovaški izvoz v našo državo se bo verjetno zmanjšal v kovinarski in strojni panogi. Tekstilna industrija pa bo verjetno ohranila svoje pozicije, čeprav v nekoliko zmanjšani meri. Z naše strani pa bo menda precej nazadoval naš izvoz žitaric v novo CSR, razen če se ne bi sklenil ugoden dogovor s Slovaško, ki so ji bila odvzeta največja žitna polja, tako da je v tem oziru postala pasivna pokrajina. Prav tako je pričakovati, da se bo zmanjšal tudi naš izvoz tobaka in sadja, ker se je pač število prebivalstva po izpremembi skrčilo. Verjetno pa je, da se turistični promet ne bo kaj veliko zmanjšal.

Zanimivo je tudi vprašanje bodoče pozicije češkoslovaškega kapitala, ki je investiran v podjetjih v naši državi. Vse investicije znašajo približno okoli 740 milijonov dinarjev, od tega je 221 milijonov v raznih delnicah, nad pol milijarde pa v posojilih našim podjetjem. Ves ta češkoslovaški kapital upravljajo nekatere večje češkoslovaške banke, ki imajo svoje podružnice v naši državi, ali pa so celo samostojne. To so: Češkoslovaška industrijska banka, Anglo-praška banka, Prava hrvatska obrtna banka, Jugobanka in Komercialna banka. Te banke imajo v naši državi več podjetij, med njimi 3 sladkorne tovarne, 1 pivovarno, 2 kovinski tovarni, 2 tekstilni tovarni, več mlinov, elektran itd.

Bodoči gospodarski odnošaji se bodo verjetno razvijali po načelu enakega uvoza in izvoza, s čimer se bo izravnala trgovinska bilanca. Količina izvoza in uvoza bo na eni kot drugi strani seveda padla, ker nova republika ne bo mogla biti več tako velik konzument naših proizvodov kot prej. Prav tako pa nam tudi sama ne bo mogla nuditi večjih količin, ker so njene nove možnosti v industrijski proizvodnji z odcepitvijo mnogo manjše, zlasti kar se tiče surovin. Poleg tega pa je važna tudi okolnost, da se bo nova republika skladno s svojo novo zunanjo politiko mnogo bolj naslonila na Nemčijo in deloma tudi na Italijo ter morda celo na Madžarsko, s katero je imela prej šnja republika zelo neurejene trgovinske odnošaje.

Izvoznikom jabolk

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja vse izvoznike jabolk, da se je v zadnjem času primerilo več slučajev, da so bila poslana v Nemčijo in bivšo Avstrijo naša jabolka brez potrebnega fitopatološkega potrdila. V bodoče take pošiljke ne bodo več puščene v Nemčijo. Fitopatološko potrdilo, ki mora biti brezpogojno priloženo vsaki pošiljki, mora biti izdano na mednarodnem formularju ter mora biti poleg drugih spisano tudi v nemškem jeziku.

g. Izvoz vina iz Slovenije. V dobi od 1. januarja do 30. septembra je Slovenija izvozila v tujino skupno 593.291 litrov raznih vin, od tega največ v Nemčijo, in sicer 239.000 litrov. Še bolj pa se je dvignil izvoz v mesecu oktobru, ko je znašal samo v Nemčijo 333.000 litrov.

g. V klirinškem računu so narastle naše terjatve nasproti Nemčiji že na 361 milijonov din.

g. Pri izkoriščanju ugodnosti trgovinskih pogodb se bo za tozadevna uverjenja pobirala specialna taksa: za orehe 1 din od 100 kg, za suha jabolka in hruške 0.50 din za 100 kg.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2387.65—2402.25, Berlin 1760.52—1774.40, Bruselj 744.45—749.51, Curih 996.45—1003.52, London 208.15—210.47, New York 4368.53—4404.82, Pariz 116.36—117.80, Praga 150.93—152.04, Trst 230.64—233.72.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 471—473, 4% agrarji 59—60, 6% begluške obveznice 90—61, 6% dalm. agrarji 89—90, 7% stab. pos. 97—98.50, 7% inv. pos. 98—99.50, 7% Blair 91—91.50, 8% Blair 96.50—97. Delnice: Narodna banka 7350, PAB 223—225, Trbovlje 185—195.

šport**Spominski tek za padle Maistrove borce**

Radi ugodne rešitve protesta SK Maratona je prešel že tradicionalni Vahtarjev pokal, za katerega so tekmovali sportniki v teku skozi mesto vsako leto 1. decembra v smislu propozicij v trajno last Maratonca Stefančiča. Da mariborski sport ne bi izgubil tradicionalne konkurence, je g. Danilo Vahtar poklonil SK Železničarju nov pokal, za katerega se

bo letos tekmovalo še 1. decembra, do čim bodo tekmovalja pozneje vedno 6. septembra, na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., kar bodo sportniki gotovo z veseljem pozdravili, ker hladno in vlažno jesensko vreme itak močno ovira potek tekmovalja v tem letnem času. Tekmovanje se bo v bodoče nazivalo »Spominski tek za padle Maistrove borce«.

Nemčija bo tekmovala za pokal kraljice Marije

Nemška teniška zveza je sklenila, da bo od prihodnjega leta dalje sodelovala v tekmovalju za pokal Nj. Vel. kraljice Marije; doslej so tekmovali Češkoslovaška, Italija, Jugoslavija, Madžarska in Poljska.

JEDINSTVO PROTESTIRA.

Beograjsko Jedinstvo je brzojavno vložilo protest proti verifikaciji prv. tekme s Hajdukom, ki se je končala z zmago Hajduka 3:2. Protest utemeljujejo predvsem z neregularno doseženim golom Hajduka, ker žoga nije ni prekoračila črte v vratih.

PRVENSTVO V TUJINI

s. Češkoslovaško prvenstvo. Viktorija Žižkov: Sparta 2:0, Plzeň: Židenice 2:1, Bata: Slavia 2:0, Šleska Ostrava: Nachod 2:1, Pardubice: Bratislava 1:0, Kladno: Liben 1:0.

Italijansko prvenstvo. Torino: Novarra 1:0, Milano: Roma 3:0, Bologna: Liguria 2:1, Juventus: Livorno 2:1, Triestina: Bari 1:0, Genua: Lucca 1:0, Modena: Ambrosiana 1:1, Lazio: Napoli 2:2.

Madžarsko prvenstvo. Ferencvaros: Kispest 4:1, Nemzeti: Hungaria 1:1, Szeged: Újpest 0:0, Bocska: Szeged 3:2.

Senzacija v Angliji. Vsi trije vodilni klubi na tabeli so bili poraženi: Derby County: Charlton Athletic 0:1, Everton: Birmingham 0:1, Bolton Wanderers: Blackpool 0:1. Arsenal je remiziral z Liverpoolom 2:2, Aston Villa pa je izgubil proti Stoke City z 1:3.

s. Italijanska reprezentanca, ki se pripravlja za tekmo s Francijo, je igrala trening tekmo z rezervo Ambrosiane in je izgubila z 2:3.

s. MZSP razpisuje za 20. XI. prvi letošnji kondicijski gozdni tek za poedince in moštva četvorice. Proga bo dolga ca 2.500 m. Start in cilj pred gostilno Merdaus na Koroški cesti. Pravico starta imajo vsi verifikirani in neverifikirani smučarji - člani klubov MZSP. Start točno ob 10. uri. Vsak tekmovalac teče v smučarjih čevljih; startanje v copatah je zabranjeno. Tudi je zabranjen start lahkoatletom dolgoprogasem, ki niso verifikirani smučarji. Prvoplasirani tekač prejme plaketo, drugi in tretji pa spominske znake MZSP. Najboljše moštvo prej-

me plaketo MZSP. — Prijave sprejema 20. XI. do pol 10. ure na startu g. Šapec. Prijavnina znaša za vsakega tekača din 3.—, za kateri znesek prejme isti po teku čaj. — MZSP.

Šah**Partije z »Avro« turnirja****Indijska igra.**

(2. kolo v Haagu 8. nov.)

Beli: P. Keres Črni: inž. M. Botvinnik
1. Sf3, Sf6 2. d4, b6 3. c4, Lb7 4. g3, e6 5. Lg2, Le7 6. 0—0, 0—0 7. Tel, d5 8. Sc3, Sbd7 9. Se5, Se4 10. cxd5, Sxc3 11. bxc3, Sxe5 12. d6!, Lxg2 13. dxe7, Dxe7 14. Kxg2, Sc6 15. Da4, Dd7 16. e4, Tid8 17. Tb1, Tac8 18. Le3, Sa5 19. Dxd7, Txd7, 20. Tb4, f6 21. Ta4, Ted8 22. Tc1, Kf7 23. Td1, Sc6 24. Tb1, Sa5 25. Td1, Sc6 26. Tb1, Sa5 in remis zaradi ponavljanja potez. V tej partiji sta se Keres in Botvinnik prvič srečala v šahovskem boju, zato sta tako previdno tipala ter nihče ni tvegala resnega napada, da si je imela partija v sebi v nekaterih fazah precej »krvi«. Napeta je bila zlasti po 12. Keresovi potezi, vendar pa se je, žal, ta napetost razblinila v utrujajoče ponavljanje potez.

SIJAJNA ZMAGA NIZOZEMSKEGA MATEMATIKA.**Polindijska obramba.**

(2. kolo v Haagu 8. nov.)

Beli: dr. Euwe Črni: S. Flohr
1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sf3, Lb4+ 4. Ld2, De7 5. g3, Sc6 6. Lg2, Lxd2+ 7. Sbxg2, d6 8. 0—0, 0—0 9. e4, e5 10. d5, Sb8 11. b4, Lg4 12. Dc2, c6 13. Sh4, cxd5 14. exd5, a5 15. a3, Sa6 16. Db3, Dd7 17. Tfel, Lh3 18. Lhl, axb4 19. axb4, Sc7 20. Sg2, Lxg 21. Lxg2, h6 22. Sf1, Tic8 23. Se3, Sa6 24. c5!!, dxc5 25. Sc4, Dd8 26. Sxe3, Sxb4 27. d6, Txa1, 28. Dxf7+, Kh7 29. Txa1, Dxd6 30. Le 4+, Kh8 31. Sg6+, Kh7 32. Se7+ in črni preda v popolnoma izgubljeni poziciji. Prepričevalna zmaga dr. Euwea, ki je vodil bele figure v moštorskem stilu. Posebno preseneča njegovo natančno izračunan prodor s kmeti, ki mu je sledil neubranljiv matni napad.

š. Naš šahovski vele mojster Vasja Pirc je povabljen, naj se udeleži božičnega šahovskega turnirja v Hastingsu. Poleg Pircu so povabljeni tudi drugi ugledni svetovni šahisti.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

75

Žgodbina mojega življenja

Ležala sem brez moči v veliki staronemški postelji in sem se zdela sama sebi tako majhna in uničena, da sem komaj zadržavala jok. Kakšen smisel je imel tisti grozni boj, poln neznosne bolečine? Toda kakšno neskončno veselje me je prevzelo, ko so mi dali v roke mojega otroka. Ali je to res moj otrok? Nad seboj sem ugledala ljubo obličje svoje matere in njegov izraz me je spominjal tistega večera, ki sem ga zadnjega preživela pod domačo streho. Tudi takrat je bilo tako polno sočutja. In kako je bil bled Nando! Stric je prišel šele pozneje in mi je dejal, »da sem kakor vojak, ki je prestal svoj ognjeni krst«.

Kljub temu je živelo v meni še bolešno občutje, da sem zašla v past.

»Šlo je zelo lahko,« je dejal ves vesel mali, okrogli zdravnik dr. Playfair.

Šlo je lahko? Temu pravijo lahko! Najraje bi se bila obrnila z obrazom k zidu in se za vselej odpovedala takemu življenju, v katerem so take bolečine mogoče.

»Ali slišiš salve?« je dejala mama. »Pomisli samo, kako vesel bo ves narod, ko bodo našli sto in en strel.« Toda jaz sem komaj slišala grmenje topov in sem se le rahlo smehljala. Bilo mi je tako brezmejno vseeno, kaj si narod misli in kaj čuti. Narod, tega sploh še nišim nikoli videla, saj so ga tako strogo skrivali pred mano.

Sevega nisem bila na višini položaja. Imela nisem prav nobenega pojma, da sem v tistem trenutku izvir važnega življenja, pomembnega za bodočnost in mnoge odločilne dogodke.

Pozneje, ko sem postala zrel človek in sem vzela svoje usodo s polno odgovornostjo v svoje lastne roke, me je grmenje topov ob rojstvu novega človeškega bitja navdajalo z navdušenjem in pobožnostjo. Čutila sem, da bedi in čuti z menoj vsa država. Čutila sem srce naroda v sebi in svoje v srcu naroda.

Postala sem voljni del velike celote, in to zlitje v enoto z narodom je dalo vsemu mojemu življenju poseben pomen in posebno moč.

V dnevih okoli rojstva mojega prvega otroka je imela mama silno veliko dela in mi je bila neobhodno potrebna. Najraje bi se ne bi bila niti za trenutek pustila iz svoje sobe. Bila je tako ustrezljiva in skrbna, obenem pa mi je pomenila zopet občutje doma.

Na moje veliko žalost so se moje sestre dan po porodu že odpeljale. Morale bi se sicer že tri dni prej, kajti mama ni hotela, da bi najmlajša izvedela, da pričakujemo nov rodbinski prirastek. (To je bilo eno izmed maminih načel. Neverjetno pač, kako je mogla sicer bistroumna žena biti tako lahkoverna, da bodo priprave za porod ostale z ostrim opazovalnim darom obdarovani hčerki prikrile!) Toda »sladki prestolonaslednik« je prekrizal njene račune s tem, da je prišel na svet tri dni pred pričakovanjem in našel svojo malo teto še v Sinaji.

Sestrica Baby se je veselo muzala. Jaz sem morala ležati v postelji in nisem mogla gledati prizora, kakor so moje sestre, vse prevzete in zasolene od

ganotja, pregnali od male zibelke.

Mama je ostala še nekaj dni v Sinaji. To mi je povzročalo veliko veselje. Dne 29. oktobra, na dan osemnajste obletnice mojega rojstva, je bil z velikimi ceremonijami opravljen krst mojega otroka. Ker se po pravoslavnem krstnem obredu otrok ves potopi v vodo, se opravi krstni zakrament najraje takoj po rojstvu. Isti običaj prepoveduje materi, da bi bila navzoča pri krstu svojega otroka. Vendar sme po krstu sprejemati čestitke. Sprejela sem krstne goste v svoji sobi. Sedela sem na zofi in imela na sebi domačo obleko s čipkami. V naročju sem držala svojega malega kristjana, ki so mi ga takoj po krstu prinesli. Prišlo jih je mnogo: ministri in generali, visoki dostojanstveniki, njihove žene in služabniki.

Karol je bil že od vsega začetka zdrav in ljubezniv otrok. V mojem življenju je povzročil bistveno spremembo. Njegov prihod mi je odprl nove horizontne, moje početje je dobilo smisel, ki je dajal mojim stremljenjem in upanjem pogon ter vzpodbudo. Bog mi je bil milostljiv, izpolnila sem že takoj prvo leto najbolj vročo željo svojega ljudstva. Vpliv take sreče je na mlado dušo neprecenljiv.

Središče naše hiše je bil kralj Karol. Molčeči mož volje je zadržal v sebi vsak gon, udušil vsako strast in vse svoje zasebne želje, zato je zahteval isto tudi od drugih. Pozabil je, da je bil nekoč sam mlad. Nas, ki smo hoteli biti srečni, ni razumel. Na neko pismo, ki sem mu ga pisala in mu povedala, da mi nihče in nič na svetu ne more nadomestiti uničene mladosti, mi je odgovoril kratko in jedrnato: »Samo lahkomišljeni ljudje menijo, da je mladost najlepša doba življenja.«

Sodišča

Bančni uradnik, ki se nikoli ne pusti aretirati

Koncem prejšnjega meseca je sedel komaj 25letni bančni uradnik Anton Lorber na zatožni klopi in se moral zagovarjati zaradi treh obtožnic, ki jih je drž. tožilstvo dvignilo proti njemu: da je vprizoril krvave občinske volitve pri Sv. Juriju v Slov. goricah, da je s sabljo in nožem oviral žandarmerijskega narednika, ko ga je hotel pijanega legitimirati itd. Obsojen je bil za te delikte na po- ca pa nazorno prikaže pretep, ki ga je gojino in denarno kazen. Četrta obtožni- vprizoril Lorber koncem marca v Štiber- jevi gostilni v Mlinški ulici.

V krčmi sta pila Lorber in starinar Franc Gorenjak iz Maribora pol litra vi- na. Na večer se je Lorber dvignil in odšel skozi kuhinjo na stranišče. Go- stilničar mu je mimogrede dejal, da mo- ra vsak, ki gre skozi kuhinjo, plačati pet litrov vina. To je za šalo ponovil za njim neki Pestotnik. Zadnje se je zdelo Lor- berju za premalo ter je sunil Pestotnika med noge. Kp je prignat Pestotnik straž- nika, ki je zahteval po službeni dolžno- sti od njega podatke, mu je Lorber iztrgal beležnico iz rok in si jo vtaknil v žep. Obenem pa je, ko se je Pestotnik odstra- nil, navalil na stražnika in ga obdelal s pestjo po trebuhu in obrazu. Pestotnik je odhitel po drugega stražnika, a tudi tega je vrgel pred gostilno na tla, ga suval z nogami ter mu raztrgal bluzo in odtrgal piščalko. Stražnika sta ga obvla- dala šele takrat, ko so prišli na pomoč ostali gostje. — Gorenjak pa je obtožen, da je vlačil Lorberja po aretaciji iz rok stražnikov, da bi ga osvobodil. Lorber se izgovarja s pijanostjo.

Anton Lorber je bil obsojen na 2 mese- ca zapor, kazen pa se je izrekla z ozi- rom na dober glas, ki gre o njem, pogoj- no za dobo treh let. Soobdolženi Gore- njak je bil oproščen vsake krivde.

Ženske pustile otroka sredi ceste, da se je zadušil

Zadnje dni avgusta so dnevniki precej pisali o dojenčku, ki so ga našli mrtvega pred Laknerjevo hišo v Zg. Boču. Skra- ja se je mislilo, da gre za umor, pozneje pa so ugotovili, da se je trimesečno žen- sko dete samo zadušilo. Kljub temu pa je preiskava razkrila strahotno tragedijo nezakonskega in nezakonskega otroka, ki se ga je vse otepal.

Maja je rodila služkinja Magerl Ivana nezakonskega otroka. Nekaj mesecev ga je imela pri sebi, kar jo je pa zelo oviralo pri službi. Zato je odnesla avgusta otro- ka k 48-letni Karolini Gradišnikovi iz Črešnjevca, da bi ta skrbela zanj. Gradišnikova ga je vzela. Ponoči pa je otrok tako vpil, da je mož rekel ženi, naj spravi otroka čimprej od hrama. Drugi dan je Gradišnikova položila otroka v voziček, ga prekrila z žensko naglavno ruto in ga odpeljala pred hišo Angele Laknerjeve, za katero je vedela, da je botra otroku. Laknerjeva pa ni bila otro- ka nič kaj vesela. Dejala je Gradišnikovi, naj ima otroka kak dan in da bo ona med- tem obvestila otrokovo mater, kako je z otrokom. Kratkoterm, naj otroka odpelje. Gradišnikova pa je pustila otroka pred Laknerjevo hišo in odšla. Ko jo je na poti proti falski elektrarni Laknerjeva srečala, ji je dejala, naj odide nazaj po otroka. Gradišnikova pa se je baje samo nasmehnila in šla naprej. A ko se je Lak- nerjeva na večer vrnila, je videla še ved- no stati pred hišo voziček. Pristopila je bliže in našla otroka v zibel mrtvega. Zadušil se je s cunjami.

Gradišnikova se izgovarja, da bi bil otrok bolehen.

Gradišnikova je bila obsojena na me- sec dni strogega zapor, kazen pa se je izrekla pogojno za dobo dveh let. Ob- sodbo je izrekel senatni predsednik dr. Čemer, obtožnico je zastopal državni pravdnik Košenina, Gradišnikovo pa je branil dr. Branko Cvetko.

Eksekutorja je zaprla. Florjana Ču- preš je omožena kolonistinja v Pince- marofu in v najboljših ženskih letih. Na

Zanimivosti

Najbogatejše poklicno aktivne Japonke

Kljub temu da ima danes Japonska cvetočo filmsko industrijo, ne morejo male umetnice platna od svojih dohod- kov obogateti. Njihove plače so celo ni- žje kakor nagrade nekdanjih gejš, ki sla- dijo mikadovemu narodu življenje s svojim petjem po radiu in »na plošče«.

Emancipacija japonskih žena, ki so jih stoletja dolgo smatrali za dekoracijo do- ma, popolnoma podrejeno očetom in mo- žem, je najznačilnejši pojav moderne Ja- ponske. Vodilni tokijski list »Niki-Niki« je objavil seznam Japonk, ki so se s svo- jo nadarjenostjo in sposobnostmi osamo- svojile in si pridobile s svojo pridnostjo znatno imetje. Na prvem mestu te vrste bojevnice za gmotno samostojnost žene je zdravnica Jayoi Yošioaka, ki ima last- nega imetja okoli 15 milijonov v našem denariu. Ta slavna doktorica je iz svojih sredstev ustanovila kliniko in zdravstve- ni zavod izključno za ženske in obe ti ustanovi tudi sama vzdržuje. Njej sledi, pisateljica gđ. Nobuko Yoshiva, ki se je proslavila z romanom »Krepost zakon- cev«, ki je imel velikanski uspeh in so ga nedavno tudi sfilmali. Nobuko Yoshi- va zasluži letno samo za literaturo sko- ro milijon naših dinarjev. Tretja najuspe- šnejše pridobitna dejavna žena Japonske je umetnica Točiken Ungetsu, ki predna- ša klas. balade stare Japonske s spre- mljevanjem lastne glasbe. Njena zelo osebna umetnost jo je napravila ljubim- ko naroda, toda kljub temu ne zasluži letno več kakor kakih 800 tisoč dinarjev. Zelo daleč za temi tremi izvoljenkami usode so japonske filmske umetnice, in najbolj znana zvezda države vzhajajo- čega sonca zasluži letno največ 200—300

Sokolstvo

1. Sokolska pomoč češkoslovaškim be- guncem. Savez Sokola kraljevine Jugo- slavije je začel z akcijo v pomoč begun- cem iz ZSR, da bi na ta način izvršil naš narod svojo bratsko dolžnost. Proglas članstvu pravi med drugim: »Ta akcija ne sme predstavljati samo gmotne po- moči, temveč tudi izraz naših čustev in dolžnosti do bratskega naroda. Pomagaj- mo v pravem trenutku, zakaj hitra po- moč je dvojna pomoč.«

Radio

Sreda, 16. novembra.

Ljubljana: 12 Lutke, tičice in cvetke na ploščah; 13.20 Operetni venčki; 18 Mladinska ura; 20 Prenos iz ljubljanske opere. — Beograd: 16.45 Vesele plošče; 21 Lahka glasba; 22.20 Beethovnov večer. — Solija: 18.30 Lahka glasba; 19.25 Prenos Smetanove opere »Prodana ne- vesta«. — Dunaj: 16 Lahka glasba; 19.15 Gigli poje.

zatožno klop je sedla, ker je zaprla v Pince-marofu v stanovanje nekega dr- žavnega uslužbenca, ki je zarubil kolo in ga hotel odpeljati. Tam ga je imela zaprtega 10 minut, kakor pravi sama, ali uro in pol, kakor pravi obtožnica, vse dotlej, dokler ni prišel mož in ga rešil. Obtožnica tudi pravi, da mu je med- tem, ko ga je imela zaprtega, pravila stvari, ki mu jih ne bi smela, kar pa energična Florjana zanika. Ona ni grdo postopala z eksekutorjem, ko ga je ime- la zaklenjenega.

Razprava je bila preložena.

Smrti padec na Aleksandrovi cesti. Stara Vigečeva je bila na obisku pri svoji hčeri v Počehovi. Proti večeru je prišel tja še njen sin, katerega je mati napro- sila, naj si jo naloži na kolo, da bosta prej doma. Na Aleksandrovi cesti pred palačo Ljudske samopomoči, se je znenad- da odvil kolesarju ročaj. Padla sta, in mati je priletela pri padcu tako nesrečno na pločnik, da si je prebila lobanjo in da je 4 dni zatem umrla.

21-letni delavec Ivan Vigec iz Zg. Razvanja je bil obsojen, ker je iz nepre- vidnosti zakrivil smrt matere, na dva meseca zapor.

tisoč dinarjev, to je mnogo manj kakor dobi v Hollywoodu Greta Garbo na te- den. Toda pri nenavadno nizkih življenj- skih stroških na Japonskem smatrajo v državi sami ta zaslužek za pravičen.

X Z bambusovo palico je ubila tigr 12letna deklica na enem izmed malajskih otokov. Tiger, ki je stalno prihajal iz džungle in teroriziral vso okolico, je

samo v zadnjem tednu ubil pet domo- rodev. Deklica se je igrala na cesti s svojimi mlajšimi bratci, in ko se je ži- val pojavila, ni zbežala, temveč je po- grabila v bližini bambusovo palico in se postavila v bran. Ko je tiger odprl če- ljosti, mu je porinila v žrelo svoje orož- je in tiger se je zgrudil, rjoveč od bole- čine. Opogumljeni domačini so napadli tigr in ga pobili.

moderna nega zob.

Botot se dobiva v sledečih vrstah:

Milo za zobe
Rožnata pasta za zobe
Bela penasta pasta za zobe
Botot voda za usta

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 nar; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe, preklči, dopisovanja in žentovanjski oglasi din 1.— no besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno obliko znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpslati v pismu skupaj z naročilom ali na po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

SAMO EN POIZKUS
in prepičali se boste, da je »suhor« v pekarni Čebokli boljši in cenejši. 2687

STAVBENO SLIKARSTVO IN SOBOSLIKARSTVO
izvršuje poceni in dobro Mar- tin Sairan. Krekova ul 16. 1840

Proti kašlju in hripavosti vze mite
MEDIC. SMREČNI MED
čebelarne Oton Crepinko, Zrinjskega trg 6. 2838

ČASOPISE
domače ter inozemske, in in- serate za vse, časopise naro- čate najbolje pri Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. 2945

LINOLEJ
kartolej, voščeno platno, umetno usnje naiceneje pri »Obnova« F. Novak, Jurčiče- va 6. 2950

Posesti

HIŠA
s trgovskim lokalom na pro- metnem prostoru v Mariboru ugodno naprodaj. Potrebno okoli 150.000 din. Ponudbe na upravo pod »Promet«. 2828

Prodaj

SPALNICO IN KUHINJO
še skoraj novo, prodam takoj po ugodni cen. — Studenci, Kralja Petra 49. 2833

Proda se lepi
PLISASTI PLAŠČ
še nov, rjave barve. Vpra- šati Marijina 10-II, vrata 5. 2841

DVE ZIMSKI SUKNJI
za šolarja na prodaj. Kette- jeva 28. 2944

Stanovanje

OPREMLJENA SOBA,
velika, sončna, se odda v Strossmayerjevi 28/II. 9. vrata. 2733

DVA GOSPODA
se sprejmeta na stanovanje in hrano. Dr. Krekova 2. Stu- denci-Maribor. 2829

S 1. decemb. se odda
STANOVANJE:
2 sobi, kabinet, kuhinja, kopal- nica in prdesoba. Gosposvet- ska ul. 17. 2831

STANOVANJE
se odda. Obrežna cesta 13, Studenci. 2835

STANOVANJE
se odda. Slovenska ul. 36. 2836

OPREMLJENA SOBA
se odda v centru mesta za solidna gospoda. Jenkova 5. 2840

Lepa, velika
OPREMLJENA SOBA
posebni vhod, se takoj odda. Koroška c. 67. 2948

OPREMLJEN KABINET
oddam. Gubčeva 3. Melje. 2949

SOBA
s kopalnico v centru se od- da. Naslov v upravi. 2951

Oddam
OPREMLJEN KABINET
boljši uradnici. Delavska 15. 2952

Službo dobi

SOBARICO IN SIVILJO
sprejme prenočišče Plauc, Ko- roška c. 3. 2947

Poštena in snažna
HIŠNICA
se sprejme. Vprašati od 1. do 2. ure. Naslov v upravi. 2832

KUHARICA
ki zna opravljati vsa hišna dela, se sprejme pri Mernig, Ptujška c. 1. 2837

Poštena in snažna
POSTREŽNICA
dobi službo. Naslov pove uprava 2839

Službo išče

NATAKARICA
išče službo s 1. dec., zmožna kavcije. Nasl. v ogl. odd. »Ve- černika«. 2834

IŠČEM NAMEŠČENJA
v boljšem hotelu ali kavarni, učil sem se 1½ leta v hotelu Vajda v Čakovcu. Govorim več jezikov. Hotel moram za- pustiti radi prodaje podjetja. Naslov v upravi lista. 2943

Pouk

SLOVENŠČINA, NEMŠČINA, ITALIJANŠČINA, FRANCO- ŠČINA
po lahki, hitri metodi. Indivi- dualen pouk. Zajemčen uspeh Aleksandrova 14-I, levo. 2830

Toplo spodnje perilo

vas ščiti pred prehladom

Bogata izbira v dobri izvedbi

Tekstiliana Büdefeldt

Maribor, Gosposka ul. 14

Širite »Večernik«

Slišim imenovati
svoje ime ...

Prav nič ni čudno, kajti žene se rade pogovarjajo o meni! Posebno pri tem vremenu! Priporočajo me druga drugi kot najboljšo sredstvo proti rdeči, hra- pavi in razpokani koži. To je pa tudi prav, kajti: Le Nivea vsebuje Eucerit, krepilno sredstvo za kožo.